หลักการและวิธีคิดจำนวนหน่วยกิต

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดวิธีการคิดหน่วยกิต ตามที่ปรากฏในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2548 หน้า 13 ข้อ 6 ระบุไว้ดังนี้

1. **รายวิชาทฤษฎี** ที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า **15** ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค

2. **รายวิชาภาคปฏิบัติ** ที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า **30** ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค

3. การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม ที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค

4. การทำโครงงานหรือกิจกรรมการเรียนอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย ที่ใช้เวลาไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค

****

หลักการที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาใช้เป็นตัวกำหนดเมื่อนับระยะเวลาเป็นชั่วโมงต่อสัปดาห์

ก. รายวิชาที่เป็น**ทฤษฎี** ที่มีจำนวน **1** หน่วยกิต จะเท่ากับ **1** ชั่วโมงบรรยาย และจะเท่ากับ **2** ชั่วโมงศึกษาด้วยตนเอง

ข. รายวิชาที่เป็น**ปฏิบัติ** ที่มีจำนวน **1** หน่วยกิต จะเท่ากับ **2** ชั่วโมงปฏิบัติ และจะเท่ากับ **1** ชั่วโมงศึกษาด้วยตนเอง

****

ตัวอย่าง จำนวนหน่วยกิต (บรรยาย-ปฏิบัติ-ศึกษาด้วยตนเอง)

1. รายวิชาที่เป็นทฤษฎี เช่น **อังกฤษ1 2(2–0–4)** อธิบายได้คือ

บรรยาย วิชาภาษาอังกฤษ1 มีจำนวนหน่วยกิต 2 หน่วยกิต ดังนั้นจะต้องบรรยายไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา(1 หน่วยกิต ไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา) เมื่อทอนเป็นต่อสัปดาห์ที่มีระยะเวลา 15 สัปดาห์ จึงต้องบรรยายเป็นเวลา **2** ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ปฏิบัติ ไม่มีเป็น 0

ศึกษาด้วยตนเอง จากข้อ ก. รายวิชาที่เป็นทฤษฎี 1 หน่วยกิต จะเท่ากับ 2 ชั่วโมงศึกษาด้วยตนเอง ดังนั้นวิชาอังกฤษ1 มีจำนวนหน่วยกิต 2 หน่วยกิต จึงต้องใช้เวลาศึกษาด้วยตนเอง **4** ชั่วโมงต่อสัปดาห์

2. รายวิชาที่เป็นปฏิบัติ เช่น **การเขียนแบบ1 2(1–2–3)** อธิบายได้คือ

บรรยาย วิชาเขียนแบบ1 มีจำนวนหน่วยกิต 2 หน่วยกิต จึงต้องปฏิบัติไม่น้อยกว่า 60 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา แต่เนื่องจากจำเป็นต้องมีการบรรยายด้วย จึงจำแนกหน่วยกิตออกมาเป็นบรรยาย 1 หน่วยกิต (1 หน่วยกิต ไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา) จึงต้องใช้เวลา **1** ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ปฏิบัติ เนื่องจากหน่วยกิตถูกจำแนกไปเป็นบรรยายแล้ว ทำให้เหลือ 1 หน่วยกิต จึงเข้าหลักการกับข้อ ข. ที่กำหนดให้รายวิชาปฏิบัติ 1 หน่วยกิต เท่ากับ **2** ชั่วโมงปฏิบัติ

ศึกษาด้วยตนเอง จากการที่หน่วยกิตถูกจำแนกออกเป็น 1 หน่วยกิตสำหรับบรรยาย และ 1 หน่วยกิตสำหรับปฏิบัติ ทำให้การศึกษาด้วยตนเองเข้าหลักการทั้งข้อ ก. และข้อ ข. เมื่อรวมกันจะได้ **3** ชั่วโมงสำหรับการศึกษาด้วยตนเอง